

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

PLAN WSPÓŁPRACY Z POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ W 2014 R.

SPIS TREŚCI

1. Założenia Planu współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2014 roku.
2. Zasady realizacji Planu.
3. Cele priorytetowe i obszary współpracy z Polonią i Polakami za granicą.
4. Finansowanie projektów na rzecz Polonii i Polaków za granicą.
5. Załącznik: Podział odpowiedzialności instytucji państwowych w realizacji współpracy z Polonią i Polakami za granicą.

1. Założenia Planu współpracy z Polonią i Polakami za granicą w 2014 roku

Rzeczpospolita Polska ma szóstą co do wielkości – proporcjonalnie do liczby ludności w kraju - diasporę w świecie. Wedle różnych źródeł, poza jej terytorium mieszka ok. 18 – 20 mln Polaków i osób polskiego pochodzenia

Nadto od niewielu lat bardzo dynamicznym zmianom geograficznym i pokoleniowym ulega mapa Polonii świata. Ponad 2-milionowa rzesza migrantów zarobkowych w bogatszych państwach Unii Europejskiej tworzy nową społeczność w polskim wychodźstwie. Ze względu na status i procesy zachodzące w tej społeczności raczej nie można jej jeszcze zaliczyć w poczet Polonii osiadłej za granicą.

Podstawowe założenia niniejszego planu to:

- **AKTYWNA POLITYKA** – Minister Spraw Zagranicznych określa strategiczny cel polityki państwa w sferze współpracy z Polonią i Polakami za granicą, obszary tej współpracy, priorytety, cele i zadania – zgodnie z „Priorytetami Polskiej Polityki Zagranicznej 2012 – 2016”, przyjętymi przez Radę Ministrów w 2012 r.
- **KOORDYNACJA DZIAŁAŃ, WSPÓŁPRACA I SYNERGIA** – Minister Spraw Zagranicznych w sferze współpracy z Polonią i Polakami za granicą koordynuje działania organów rządowych i zapewnia współpracę w tej dziedzinie podmiotom pozabudżetowym.
- **KONCENTRACJA ŚRODKÓW** – przy rosnącej liczbie polonijnych beneficjentów działań państwa, ograniczonych wyłącznie wysokością środków budżetowych, przyjęta została zasada, że zadania nie będą rozpraszane na wiele pośredniczących podmiotów pozabudżetowych.
- **AUTONOMIA PODMIOTÓW POŚREDNICZĄCYCH** – podmiotom spoza sfery budżetowej, zaangażowanym w realizację zadań państwa w sferze współpracy z Polonią i Polakami za granicą, zagwarantuje się autonomię działań wykonawczych w ramach osiągnięcia celów państwa nakreślonych w niniejszym Planie, przy bezwzględnym poszanowaniu obowiązujących przepisów i zasad.
- **EFEKTYWNA I KONSEKWENTNA KONTROLA** – autonomia podmiotów zakłada ich pełną odpowiedzialność za działania wykonawcze i wydatkowanie finansów publicznych, co będzie weryfikowane poprzez wewnętrzne kontrole MSZ i audyt zewnętrzny oraz przez Najwyższą Izbę Kontroli.

2. Zasady realizacji Planu

- Nadrzędność racji stanu państwa polskiego i jego interesów;
- Poszanowanie podmiotowości i niezależności Polonii i Polaków za granicą;
- Poszanowanie lojalności obywatelskiej Polaków i osób polskiego pochodzenia wobec państw zamieszkania;
- Aktywizacja środowisk polskich na płaszczyźnie społecznej, obywatelskiej i politycznej w krajach zamieszkania, a co za tym idzie wspieranie budowy otwartych relacji Polonii ze społeczeństwem kraju zamieszkania z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań;
- Działanie na rzecz realizacji standardów międzynarodowych w sferze praw mniejszości narodowych i praw człowieka;

- Wydatkowanie środków publicznych w pełnej zgodności z założeniami polityki państwa w sferze Polonii i Polaków za granicą;
- Wzmacnianie efektów działań finansowanych ze środków publicznych poprzez minimalizację kosztów własnych podmiotów je realizujących;
- Racjonalne i zdyscyplinowane gospodarowanie środkami publicznymi;
- Pełna przejrzystość wydatkowania tych środków;
- Bezstronność i przejrzystość konkursowego rozdziału środków publicznych, równość szans wszystkich podmiotów uprawnionych do starania się o te środki.

3. Cele priorytetowe i obszary współpracy z Polonią i Polakami za granicą

Plan wskazuje potrzeby kraju w zakresie współpracy z narodową diasporą i sposoby ich jak najskuteczniejszego zaspokajania, przy zaangażowaniu środków wypracowanych przez polskich podatników. Nie odnosi się on natomiast do autonomicznie wytyczanych przez Polonię i Polaków celów działań, ani użytkowania funduszy, którymi sami dysponują.

Biorąc pod uwagę doświadczenia ostatnich lat, Plan na 2014 r. wyróżnia trzy nadrzędne cele priorytetowe współpracy z Polonią i Polakami za granicą

- A. Nauczanie języka polskiego, w języku polskim i o Polsce;**
- B. Wzmacnianie, aktywizacja i mobilizacja środowisk polskich w krajach zamieszkania;**
- C. Wzmacnianie więzi i kontaktów z Polską.**

A. Nauczanie języka polskiego, w języku polskim i o Polsce

Podtrzymywanie języka wśród Polaków i osób polskiego pochodzenia poza krajem to jeden z najbardziej oczywistych i nieustannych priorytetów współpracy z diasporą. Zapewnienie możliwości nauki języka i towarzyszącego jej przekazu wiedzy o Polsce stanowi podstawę utrwalania tożsamości etnicznej i dziedzictwa kulturowego. Język jest nie tylko nośnikiem tradycji i kultury, ale i narzędziem dostępu do zasobów intelektualnych polskiego dziedzictwa. Dlatego stałym dążeniem tzw. polityki polonijnej państwa jest objęcie regularnym nauczaniem języka polskiego jak największej liczby dzieci polskich i polskiego pochodzenia za granicą. Kluczowe jest przekonanie rodziców do korzyści wynikających z zachowania języka polskiego oraz promocja zalet dwujęzyczności. Warto podkreślić, że konsultacje społeczne dotyczące tego planu, przeprowadzone m.in. w wielu środowiskach na świecie, potwierdziły, że Polonia w pełni podziela wagę tego priorytetu polityki polonijnej.

Wedle szacunków placówek dyplomatyczno-konsularnych RP, ok. 70 proc. osób polskiego pochodzenia nie zna już języka polskiego. Wskaźnik ten ma różną wartość w zależności od regionu czy państwa i np. w Europie Zachodniej wynosi tylko 20 proc., ale już w Ameryce Północnej, gdzie mieszka ok. połowy polskiej emigracji, odsetek osób nie władających językiem polskim to ponad 90 proc. W tej sytuacji ogromnego znaczenia nabiera konieczność systemowego rozwiązania kwestii promocji języka polskiego i nauczania go za granicą jako

obcego czy drugiego. Uczestniczą w tym rządowe agendy i inne instytucje odpowiedzialne za upowszechnianie znajomości języka za granicą. Ważnym zadaniem, realizowanym przez Departament Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ, jest wspieranie, w miarę możliwości finansowych państwa, istnienia i rozwoju uniwersyteckich katedr studiów polskich bądź polonistyki oraz zapewnienie kadry polskich nauczycieli i lektorów zagranicą. Jest to wyzwanie tym istotniejsze, że w niektórych krajach z dużą polską społecznością etniczną (np. USA) nauczanie języków rzadszych, „nie-międzynarodowych” ulega ograniczeniu.

Dużą popularnością natomiast cieszy się nauczanie języka polskiego na Wschodzie. Wynika to m.in. z rosnącego zainteresowania Kartą Polaka, której posiadacz musi się legitymować znajomością języka polskiego. Na niezmiennie wysokim poziomie utrzymuje się zainteresowanie studiami w Polsce.

Stosunkowo nowym zjawiskiem jest migracja zarobkowa na dużą skalę (na chwilę obecną ponad 2 mln obywateli RP) w obrębie Unii Europejskiej. Dużą część tej społeczności stanowią dzieci. Utrzymanie i rozwijanie przez nich znajomości języka polskiego jest kluczowe zarówno z perspektywy ewentualnych powrotów, jak też kontaktów z Polską, jakie w przyszłości dzieci te będą utrzymywać.

Modele oświaty polonijnej i polskiej za granicą są bardzo zróżnicowane: od nauczania języka polskiego i w języku polskim finansowanego w różnym zakresie przez państwo osiedlenia (od przedszkola po maturę) poprzez szkoły społeczne i prywatne, szkolne punkty konsultacyjne przy placówkach RP, po formy nauczania zdalnego (e-learning). MSZ i jego placówki zagraniczne będą wspierać praktycznie wszystkie formy nauczania.

W 2014 r. nadal rozwijać się będzie kształcenie młodzieży polonijnej w kraju. By zapewnić jej warunki lepszego poznania Polski i języka ojczystego, aktywnie wspierane będą różne formy organizacji pobytów edukacyjno-wypoczynkowych w Polsce. Obok kontynuacji wypoczynku letniego w Polsce dla dzieci polskiego pochodzenia, rozwijany będzie program stypendialny dla studentów i doktorantów polskiego pochodzenia, uczących się na polskich uczelniach. Oczywiście dla edukacji młodzieży polskiej i polonijnej za granicą podstawowe znaczenie będzie miała ścisła współpraca MSZ z MEN i MNiSzW.

W efekcie planowanych działań, współpraca i pomoc w sferze edukacji obejmie następujące dziedziny:

- a) nauczanie w języku polskim i języka polskiego (także jako obcego), z uwzględnieniem wiedzy o Polsce, jej kulturze, historii i geografii, promocja języka polskiego, współpraca w tym zakresie z krajami zamieszkania tam, gdzie jest to możliwe;
- b) dalsza praca nad stworzeniem odrębnych rozwiązań edukacyjnych na rzecz oświaty polskojęzycznej w poszczególnych krajach;
- c) doskonalenie umiejętności kadry nauczycielskiej i podnoszenie poziomu nauczania, tworzenie i zapewnienie funkcjonowania wszechstronnej oferty szkoleń;
- d) promocja dwujęzyczności;
- e) wspieranie tworzenia szkół społecznych;
- f) wspieranie partnerstwa szkół polonijnych i szkół nauczających języka polskiego ze szkołami w Polsce;
- g) wykorzystanie w nauczaniu zdobyczy technologii, wspieranie kształcenia na odległość (e-learning);
- h) organizacja pobytów edukacyjnych z komponentem wypoczynkowym;

- i) rozwój sieci i wspieranie uniwersyteckich katedr polonistyki oraz studiów polskich,
- j) promocja wśród Polonii możliwości edukacji w Polsce, zwłaszcza studiów wyższych;
- k) rozwój programów stypendialnych.

B. Wzmacnianie, aktywizacja i mobilizacja środowisk polskich w państwach zamieszkania

Celem działań na tym priorytetowym obszarze jest wzmacnianie pozycji Polonii i Polaków za granicą. W zależności od warunków lokalnych, będą to różnorodne działania wspierające – od ochrony praw mniejszości polskich, do wspierania aktywności tradycyjnych i wciąż powstających nowych organizacji polonijnych. Obejmie to również współpracę z organizacjami ogólnokrajowymi, ponadregionalnymi i kontynentalnymi. W 2014 r., i późniejszych latach, dużo większą rolę we współpracy z Polonią, zwłaszcza jej młodym pokoleniem, będą odgrywać elementy wspierania demokracji, a przede wszystkim aktywności obywatelskiej osób polskiego pochodzenia. Prawo do współdecydowania o własnym losie, czy to w społecznościach lokalnych, czy na szczeblu prowincji czy państwa, jest niezbędnym warunkiem swobodnego kultywowania etniczności i wzrostu wpływów własnej grupy etnicznej. Istotne zatem będzie wspieranie idei i procesów służących mobilizacji rodaków za granicą do aktywnego włączania się w życie społeczne, kulturalne, ekonomiczne i polityczne państw zamieszkania. Polonia i Polacy za granicą, jako silny i wiarygodny partner dla państw swego zamieszkania stają się sojusznikiem we wspieraniu interesów Polski.

Obecna sytuacja, jak nigdy dotąd, sprzyja wzrostowi znaczenia Polonii i społeczności Polaków w wielu krajach. Liczne skupiska polskie i polonijne mają najwyższy w historii emigracji z Polski odsetek ludzi wykształconych, przedsiębiorczych i dynamicznych. W dorosłe życie wchodzi młode pokolenie pozbawione kompleksów przeszłości, świadomości wywodzenia się z biednego i zacofanego kraju Wschodniej Europy. Dziś Polska i jej dorobek, w tym podziwiane na całym świecie osiągnięcia transformacji ustrojowej, są istotną składową dynamiki nowej polskiej emigracji.

Dla aktywności skupisk polonijnych i polskich, ich zdolności do integrowania się wokół wspólnych celów, istotne znaczenie ma baza materialna, jaką dysponują. Resort spraw zagranicznych udziela na tym polu istotnej pomocy, finansując bądź współfinansując liczne inwestycje budowy, remontów czy modernizacji tzw. domów polskich, szkół, ośrodków polonijnych. W 2014 roku kontynuowane będą niektóre inwestycje i poczynione nowe.

Planowane działania w realizacji tego priorytetu mają służyć:

- a) wspieraniu i inspirowaniu aktywności rodaków za granicą oraz ich organizacji, służących budowie prestiżu i pozycji, pozwalających na skuteczny udział w promocji spraw polskich na wszelkich płaszczyznach wizerunku (politycznej, kulturowej, naukowej, gospodarczej, turystycznej, sportowej, medialnej etc.);
- b) wzmacnianiu wpływów społeczno-politycznych społeczności polskich i polskiego pochodzenia w miejscowych strukturach władzy i samorządach;
- c) upowszechnianiu wśród polskich mniejszości i innych grup polskiego pochodzenia wiedzy o standardach w dziedzinie ochrony praw mniejszości narodowych oraz funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego;

- d) kultywowaniu polskości;
- e) współpracy w ramach środowisk polskich i polonijnych, ze szczególnym uwzględnieniem udziału ludzi młodych.

C. Wzmacnianie więzi i kontaktów z Polską

Więź diaspory z krajem pochodzenia ma ogromne znaczenie dla jej tożsamości i zbiorowej siły w państwach osiedlenia. Inaczej wygląda to w państwach demokratycznych, gdzie procesy społeczne kształtują się poprzez nieskrępowaną wolę obywateli, a inaczej w krajach autorytarnych, gdzie mniejszości narodowe muszą walczyć o swoje prawa i należne im miejsce we wspólnocie całego kraju. Polonia i Polacy żyjący za granicą doświadczają jednego i drugiego, w zależności od miejsca zamieszkania.

Wolna i demokratyczna Polska stwarza emigrantom nieograniczone możliwości utrzymywania z nią żywych kontaktów. Nadto globalna rewolucja w komunikowaniu stworzyła diasporom nienotowaną dotąd szansę. Polonia może aktywnie uczestniczyć w codziennym życiu Polski, z pełną zwrotnością tej relacji. Oddalenie przestało przeszkadzać i osłabiać więzi ze starą Ojczyzną. Możliwa jest natychmiastowa realizacja wspólnych przedsięwzięć, mobilizacja w imię wspólnych celów i zamierzeń, aktywizacja i zaangażowanie Polonii i Polaków za granicą w promocję Polski i wartości reprezentujących narodową spuściznę i dorobek odrodzonego państwa. Nowy wymiar zyskał dostęp do zasobów kultury narodowej, zwłaszcza do tzw. współczesnej kultury wysokiej. Jej liczne i uznane w świecie propozycje (teatr, film, muzyka literatury, sztuki wizualne i performatywne) dostępne są – wskutek dynamicznej obecności polskich wydarzeń kulturalnych za granicą – dla bardzo wielu środowisk polonijnych i polskich.

Wielką patriotyczną i kulturotwórczą rolę w umacnianiu więzi z krajem odgrywa bogata mozaika polonijnych mediów: gazety, czasopisma, periodyki, programy radiowe, telewizyjne, wreszcie środki przekazu wykorzystujące globalne usieciowienie – portale, strony internetowe, sieciowe wydania mediów drukowanych, media elektroniczne nadające przez internet i jego media społecznościowe. Materialna pomoc polonijnym i polskojęzycznym mediom, zwłaszcza w państwach na wschód Polski, znajduje się w centrum uwagi polityki polonijnej MSZ. Wiele z tych mediów, zwłaszcza drukowanych, znajduje się, także wskutek ogóln światowego kryzysu prasy, w trudnej sytuacji finansowej. MSZ poprzez konkurs dla podmiotów pozarządowych oraz własne placówki zagraniczne będzie udzielać im daleko idącego wsparcia, pobudzając jednocześnie ich niezbędną modernizację i proces przenoszenia niektórych z nich do sfery komunikowania wirtualnego.

Rok 2014 będzie także okresem dalszego stymulowania kontaktów gospodarczych i biznesowych Polonii i Polaków zamieszkałych poza krajem z wolnorynkową gospodarką Polski. Wciąż w zbyt małym bowiem stopniu krajowa sfera biznesu czerpie z doświadczeń przedsiębiorców polskich i polskiego pochodzenia, którzy osiągnęli za granicą prawdziwe sukcesy.

Od końca 2012 r. rozpoczął się proces tworzenia przy placówkach dyplomatyczno-konsularnych tzw. polonijnych rad konsultacyjnych. Idea tworzenia takich ciał polega na zbliżeniu wybitnych przedstawicieli Polonii i środowisk polonofilskich do realizacji celów polskiej polityki zagranicznej w państwie zamieszkania, a także na utworzeniu platformy eksperckiej, która służyłaby wymianie poglądów na temat tego, co najlepiej może łączyć diasporę z kra-

jem. W roku 2014 nastąpi konsolidacja tej formy bezpośredniej współpracy z Polonią i podsumowanie jej pierwszych doświadczeń.

Wzmacnianiu wzajemnych więzi emigracji z państwem polskim w coraz większym stopniu towarzyszy kształtowanie pośród jej skupisk rzetelnego obrazu współczesnej Polski. Pozytywnie zmieniający się wizerunek naszego kraju, namacalnie widoczny jest także w opisywaniu Polski przez świat zagranicznych mediów, Polonia i Polacy za granicą dzielą to w coraz większym stopniu. Polska wolna, demokratyczna i prosperująca, przy wszystkich problemach rozwoju po transformacji ustrojowej, może z powodzeniem być jednym z solidnych filarów dumy z polskości. Takie przesłanie, wsparte obiektywną wiedzą o współczesnej Polsce, będzie w 2014 roku jedną z dominant współpracy z polską diasporą na całym świecie.

W 2014 r. zintensyfikowane zostaną działania mające na celu troskę o migrantów zarobkowych w państwach UE. Sytuacja tej wielkiej społeczności wymaga nowych form, np. profesjonalnego poradnictwa prawnego i psychologicznego. Trzeba jednak zaznaczyć, że Polska jako państwo nie ma prawnych czy administracyjnych instrumentów stymulujących wyjazdy lub powroty. Największy wpływ na strumienie migracyjne ma oczywiście sytuacja gospodarcza Polski, jej rynku pracy, ale także kraju goszczącego.

Wyjazdy z kraju stoją w oczywistej opozycji do jego potrzeb demograficznych. Tym ważniejsze staje się wypracowanie bodźców zachęcających Polaków i osoby polskiego pochodzenia do uznania Polski za docelowe miejsce zamieszkania. Ale reemigracja nie jest decyzją łatwą dojęcia. Obywatele RP decydujący się na to, stają przed koniecznością rozwiązania wielu problemów życia codziennego: pracy, podatków, zabezpieczenia socjalnego, opieki zdrowotnej, adaptacji bądź readaptacji potomstwa do polskiego systemu edukacji, wreszcie do powtórnej zmiany środowiska społeczno-kulturowego.

Planowane działania w realizacji tego priorytetu mają służyć:

- a) skupianiu elit polonijnych i Polaków za granicą wokół projektów i inicjatyw o wymiarze strategicznym dla interesów gospodarczych Polski;
- b) umacnianiu przeświadczenia, że relacje Polski z wychodźstwem kształtowane są w oparciu o partnerstwo i suwerenność obu wspólnot;
- c) budowie stałych platform wzajemnego porozumienia (polonijne rady konsultacyjne);
- d) stałemu informowaniu rodaków o sytuacji i przemianach w Polsce współczesnej, także poprzez inspirowanie mediów polonijnych tą tematyką;
- e) stabilizacji i rozwojowi sieci mediów polonijnych i polskojęzycznych, z jednoczesnym wspieraniem ich unowocześniania i przenoszenia w wirtualną przestrzeń komunikowania masowego;
- f) promocji stosunków gospodarczych i wymiany inwestycyjno-handlowej z krajami zamieszkania przy zaangażowaniu podmiotów polonijnych oraz osób polskiego pochodzenia;
- g) wspieraniu powracających migrantów poprzez włączanie ich w system działań readaptacyjnych (np. reorientacji zawodowej, planowania kariery, adaptacji dzieci do polskiego systemu edukacji);
- h) rozwijaniu kontaktów horyzontalnych – zawodowych, sektorowych, regionalnych, itp., pomiędzy Polakami zamieszkałymi w kraju a Polonią i Polakami za granicą.

4. Finansowanie projektów na rzecz Polonii i Polaków za granicą.

Na instrumentarium finansowania przedsięwzięć na polu współpracy z Polonią i Polakami za granicą przez MSZ w 2014 roku złożą się dwie odrębne metody spożytkowania środków budżetowych.

Pierwsza - doroczny konkurs na realizację zadania publicznego pn. "Współpraca z Polonią i Polakami za granicą". Przyznawane tą drogą dotacje finansowane pochodzą ze środków rezerwy celowej budżetu państwa. Do konkursu mogą zgłaszać się podmioty zarejestrowane na terenie RP i spełniające kryteria określone w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: organizacje pozarządowe, wyższe uczelnie, instytuty badawcze, jednostki samorządu terytorialnego. Informacja o kolejnym postępowaniu konkursowym na rok 2014 zostanie podana do publicznej wiadomości jesienią 2013 roku.

Druga - rozdział środków pochodzących z budżetu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, tzw. funduszy polonijnych resortu. Dotyczy to wyłącznie wniosków projektowych zgłaszanych przez placówki zagraniczne i w 2014 roku przybierze postać nowego systemu finansowania.

Obie wymienione metody finansowania przez MSZ będą w pełni transparentne na każdym etapie i realizowane w oparciu o odpowiednie przepisy, regulaminy i wytyczne.

5. ZAŁĄCZNIK: Podział odpowiedzialności w realizacji współpracy z Polonią i Polakami za granicą.

Wytyczne w zakresie polityki polonijnej państwa określa Rządowy Program Współpracy z Polonią. Współpracę instytucji rządowych w tym zakresie koordynuje Międzyresortowy zespół do spraw Polonii i Polaków za granicą, powołany decyzją Premiera.

Agendy rządowe i organy centralnej administracji państwa, odgrywających istotną rolę w realizacji programu współpracy z Polonią i Polakami za granicą, to oprócz MSZ:

- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- Ministerstwo Gospodarki
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
- Ministerstwo Sportu i Turystyki
- Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
- Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych

Ministerstwo Edukacji Narodowej

- kieruje nauczycieli z Polski do pracy dydaktycznej wśród Polonii i Polaków za granicą,
- organizuje szkolenia doskonalące dla nauczycieli pracujących w środowiskach Polaków za granicą,
- przekazuje podręczniki i pomoce dydaktyczne służące wspomaganie nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim,

- organizuje kolonie i inne formy pobytów edukacyjno-wypoczynkowych dzieci i młodzieży polonijnej;
- poszerza ofertę merytorycznego wspomagania szkół polskich poza granicami kraju o nowe programy nauczania, materiały edukacyjne, ofertę szkoleń;

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

- realizuje programy podnoszenia poziomu wykształcenia wśród akademickiej młodzieży polonijnej,
- wspiera katedry języka i kultury polskiej zagranicznych uczelni, w których istnieją lektoraty języka polskiego poprzez kierowanie nauczycieli akademickich w zakresie nauczania języka polskiego oraz przekazywanie na ich rzecz pomocy metodyczno-dydaktycznych,
- realizuje pomoc stypendialną dla młodzieży polonijnej studiującej w Polsce, organizuje i finansuje system poświadczania znajomości języka polskiego, umożliwiającą uzyskanie urzędowego certyfikatu znajomości języka osobom polskiego pochodzenia.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- działa na rzecz ochrony zasobów narodowej spuścizny kulturowej, które znajdują się poza granicami Polski,
- realizuje, w miarę możliwości, przy wsparciu placówek zagranicznych MSZ, projekty utrwalania polskiego dziedzictwa,
- współpracuje przy realizacji tych projektów z instytucjami i organizacjami Polonii i polskich mniejszości narodowych,
- promuje za granicą osiągnięcia współczesnej kultury polskiej, w tym także przy udziale Polonii oraz Polaków zamieszkałych poza krajem.

Ministerstwo Gospodarki

- Aktywizuje współpracę z polonijnymi organizacjami gospodarczymi i biznesowymi za pośrednictwem sieci Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji działających w strukturach ambasad i konsulatów na całym świecie,
- uwzględnia w swoich działaniach promocyjnych na międzynarodowych rynkach współpracę i zaangażowanie gospodarczych środowisk polonijnych i biznesu polonijnego, Współpracuje bezpośrednio lub poprzez PARP i PAIZ z polonijnymi izbami handlowymi i innymi organizacjami gospodarczymi przy organizacji spotkań, seminariów i konferencji promujących inwestowanie w Polsce,
- współpracuje ściśle bezpośrednio i za pośrednictwem konsuli honorowych przy organizacji imprez promujących Polskę i polską gospodarkę na międzynarodowych rynkach,
- inicjuje współpracę polskich firm małych i średnich z działającymi na zagranicznych rynkach firmami polonijnymi i organizacjami biznesowymi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

- wnioskuje do Ministerstwa Finansów, zgodnie z delegacją Ustawy o repatriacji, o uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu państwa pod hasłem „Pomoc dla repatriantów” na zadania realizowane przez inne instytucje i agendy rządowe,
- orzeka wysokość jednorazowej pomocy finansowej dla repatriantów w pierwszym okresie adaptacji.

Ministerstwo Sportu i Turystyki

- realizuje zadania o charakterze sportowym i turystycznym dla Polonii i Polaków za granicą oraz w bezpośredniej współpracy ze środowiskami polonijnymi i polskimi wielu krajów,
- wspomaga upowszechnianie sportu i turystyki polonijnej,
- współorganizuje konferencje naukowe poświęcone turystyce polonijnej,
- współpracuje z polonijnymi izbami turystycznymi.

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

- organizuje akcje ratowania, a także opieki nad grobami, cmentarzami wojennymi i miejscami pamięci Polaków niemal na całym świecie, współpracując przy tym z licznymi środowiskami polonijnymi i polskimi,
- prowadzi działania dokumentujące polskie dziedzictwo i polskie ślady za granicą, często przy pomocy organizacji i przedstawicieli polskich mniejszości narodowych.

Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych

Działa na rzecz pozytywnego obrazu Polski i Polaków poprzez:

- podtrzymywanie i nawiązywanie kontaktów z zagranicznymi odpowiednikami Urzędu,
- organizowanie uroczystości za granicą z udziałem miejscowych władz i lokalnych społeczności,
- przyznawanie honorowych wyróżnień obcokrajowcom zasłużonym dla polskich środowisk kombatanckich,
- upowszechnianie wiedzy o dokonaniach obywateli polskich w walkach z reżimami totalitarnymi.

